

STORTINGET

Representantforslag 43 S

2017–2018

fra stortingsrepresentantene Geir Jørgen Bekkevold, Olaug V. Bollestad
og Steinar Reiten

Dokument 8:43 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Jørgen Bekkevold, Olaug V. Bollestad og Steinar Reiten om endring av botidskravet for rett til kontantstøtte

Til Stortinget

Bakgrunn

Kontantstøtteloven fastslår at formålet med kontantstøtten er å bidra til at 1) familiene får mer tid til selv å ta omsorgen for egne barn, 2) at familiene gis reell valgfrihet når det gjelder omsorgsform for barn og 3) at det blir mer likhet i overføringene den enkelte familie mottar til barneomsorg fra staten, uavhengig av hvordan tilsynet ordnes. Man ser også at det i økende grad meldes fra fagfolk at de er bekymret for utviklingen i retning av at alle ettåringer skal begynne i barnehagen så snart som mulig. Ettåringer er forskjellige, og det skjer svært mye med hensyn til utvikling og tilknytning i denne perioden av småbarns liv. Det er derfor ikke slik at den samme løsningen vil være best for alle barn.

For Kristelig Folkeparti er det derfor avgjørende at den enkelte familie skal få valgfrihet til å vurdere hva som er best for deres ettåring og for familien som helhet. Kontantstøtten gjør det mulig for flere enn de best bemidlede å få noen ekstra måneder hjemme sammen med ettåringen sin.

Fra august 2012 har kontantstøtten kun vært aktuell for ettåringer, og ifølge tall fra Barne- og likestillingsdepartementet har 60 pst. av foreldrene til de aktuelle barnekullene benyttet seg av kontantstøtten i et kortere eller lengre intervall i perioden 2012–2014. Andelen bru-

kere fra kontantlovens ikrafttredelse i 1998 og frem til i dag har naturlig nok gått ned parallelt med at barnehagedekningen har gått opp, likevel er det altså tydelig at familier fremdeles benytter seg av fleksibiliteten som kontantstøtten gir.

Kritikk av kontantstøtten

Flere offentlige utredninger har de siste årene tatt til orde for å avvikle kontantstøtten, men ingen av disse argumenterer med at det er det beste for alle ettåringer å begynne i barnehagen så snart de fyller året. Hovedargumentet er hensynet til arbeidslinja. Kristelig Folkeparti mener selvsagt at arbeidslinja er viktig, at man trenger flere i arbeid, og at flere står lenger i arbeid enn tilfellet er. Forslagsstillerne tror imidlertid ikke løsningen er å frata foreldre noen dyrebare måneder sammen med barna når de er så små at de knapt kan gå selv.

I tillegg hevdes det at kontantstøtten hindrer integrering. Men det er selvsagt ingen automatikk i at fjerning av kontantstøtten vil føre innvandringskvinner ut i arbeid. Det er en rekke andre faktorer man derimot vet har stor betydning for innvandrerkvinnens manglende tilknytning til arbeidsmarkedet. De fleste av disse faktorene kan samles under kategoriene kultur og kompetanse. Svake språkferdigheter og lavt utdanningsnivå er blant de største utfordringene på kompetansesiden, mens kjønnsrollemønster og familieforståelse er en del av kulturen som gjør at mange innvandrerkvinner tar hovedansvaret for barneomsorgen. I Fafos familieundersøkelse fra 2009 fastslår Hanne C. Kavli og Marjan Nadim at holdningene til kvinners yrkesaktivitet og hva som er best for barna, er mer avgjørende enn økonomiske insentiver når det gjelder hvorfor innvandrerkvinner i overveiende grad er hjemme med småbarn (0–3 år).

For Kristelig Folkeparti er det også et viktig prinsipp at valgfrihet for barnefamilier gjelder for alle familier – uavhengig av hvor lenge de har vært i landet eller hva som er deres kulturbakgrunn. Kristelig Folkeparti vil legge til rette for at flere innvandrerkvinner skal få arbeide, men det krever konkrete tiltak med hensyn til språkopplæring og arbeidstrening – og ikke fjerning av gode ordninger som bør gjelde for alle barn og familier.

Problematisk lovendring

På denne bakgrunn var Kristelig Folkeparti svært kritisk til regjeringens forslag om å endre kontantstøtte- loven våren 2017, jf. Prop. 85 L (2016–2017), slik at det ble innført fem års botidskrav for å motta kontantstøtte. Ikke bare ble dette kravet knyttet til mottaker, men også til barnets andre forelder dersom de bodde sammen. Kristelig Folkeparti stemte imot dette lovforslaget og la frem et alternativt forslag om obligatorisk språkopplæring for mottakere med kortere botid enn tre år. Dette henger sammen med at god språkbeherskelse er en kritisk kvalifikasjon for å delta i norsk arbeidsliv, og at Kristelig Folkeparti ønsker å styrke denne kompetansen for dem som trenger det, i stedet for å frata en gruppe små-

barnsforeldre valgfriheten og muligheten til å vurdere hva som er beste omsorgsform for den enkelte ettåring.

Dessverre ble Kristelig Folkepartis forslag nedstemt, og regjeringens forslag til lovendring fikk flertall. De negative konsekvensene av dette for mange småbarnsfamilier merkes allerede, og spesielt gis det tilbakemelding om at kontantstøttesøkere som har vært folke- trygdmedlemmer hele sitt liv, opplever det svært urettferdig at de med de nye reglene nå ikke får kontantstøtte fordi de har en partner som har kortere botid enn fem år.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til endret kontantstøttelov, slik at botidskravet som Stortinget vedtok 8. juni 2017, kun gjelder kontantstøttemottakeren og heller ikke rammer norske statsborgere som har hatt lengre utenlandsopphold.

19. oktober 2017

Geir Jørgen Bekkevold

Olaug V. Bollestad

Steinar Reiten